

Герти террорчулар кимлердир?

МАРТИН ЛЮТЕР БУЛАЙ АЙТГЪАН: «БИР ЗАМАНДА ДА – СЮЙКЕЛЕГЕНДЕ ДЕ, ЯЛ АЛАГЪАНДА ДА – ТЮЗ БОЛМАЙГЪАН ЙЫЛАН ЙМИК, ЯЛГЪАН ГЪАР ДАИМ ДЕ БЮКЮРЕЙ; О ЯНГЫЗ ОБЛГЕН СОНГ ТЮЗ БОЛА ВА ГЫЛЛАГЪА КЪАЛМАЙ».

Гертиден де, инсаният оьзюню тарихинде ажайыш кёп ялгъанны ва яманлыкъны гёрген. Бугюн буса, шоланы батмакълыгъында батыла – ялгъан, бир-бирин чырмалышгъан юзлер булангъы йыланлар ймик, гертиликни бувуп тура. Ислам динни ва «Ислам террорчулукъну» гъакъындагъы ялгъан лап уллу йыланланы бириси. Тек шо мукъаятлы ва сыргалакъ йылан, ва инсаниятны кёп яны бары да бусурманланы террорчулар, ислам динни буса, сав дюньягъа къоркъунчу деп гысап этеген болгъан. Гъакъыкътда террорчулар кимлер экени унута.

Гъажу-Мурат Ражабов

Индеецлени кырыв

Герти террорчулар кимлердир? Йыракъдан – 1492-нчи йыл Христофор Колумб Американы ачгъан ва Европа пачалыкълар материкни колониягъа айландырма гиришген девюрден башлайыкъ. Америкагъа европалы колониячыланы гёчювю миналы ерли халкъны кырыв ва ёкъ этив булан бирге юрюле. Ерли халкъны кырыв бир нече юзйылланы боюнда узатгъа. Гъар тюрлю тарихи девюрлерде Американы башгъа-башгъа районларнда башгъа-башгъа къайдаларда юрюле: ёкъ этивню чабушув къанлы кыргъыны, иш этип, булакъланы агъулав, инсан чыдама болмайгъ-

ан авур шартларда гючден ишлетив, ерли халкъны яшав этме имканлыкълары ёкъ районлагъа гючден гёчюрюв, сурсат малланы запасларын ёкъ этив, эсиртеген ичкилени ййив къайдалар ва башгъалары къоллана. 1493-нчю йыл Колумбну экинчи экспедициясы булан бирге Америкагъа, гъар тюрлю 20 гемеге юкленип, 2 мингге ювукъ адам геле. Мунда янгыз моряклар тюрлю, монахлар, кешишлер де бола. Шо экспедиция булан янгы континентге адамлагъа чапкъын этеген итлени уллу табуну да гелтириле. Экспедицияны вакътисинде Эспаньола толу кюйде елене, ерли халкъны генг кюйде, ёкъ этив башлана. Генг кюйде асып оьлтюрювлер къоллана, жазалав походлар оьтгериле.

Экинчи экспедициясыны вакътисинде Колумб Кубаны кыбыла ягъаларыны бою булан алтын излеген, олай да индеецлени къулчулукъгъа сатыв булан машгъул болгъан. Аркебузлар (14-16 асрулардагъы мелте тюбек) ва чапкъын этеген итлер булан савутлангъан отряд атланып, алтынгъа мал, алышдырмакъ муратда индеецлени юртларындан айлангъан. Къаршылыкъ билдиргенлеринден испанлылар алтынны гючден чыгъарып алгъан, халкъын буса къулчулукъгъа айландыргъан. Шо девюрде Америкада тувулунгъан актуба-азапны барынгы гравюрагъа къарап англама бола. Шонда оьзюню эгерлерин индеецлени яшлары булан аштагъан испанлы суратлана.

Колониячылар онда янгыз оьзлени индеецлени жазалайгъан законларын токъташдырып къоймагъан, гъатта бир-бирде, кылыч булан бир уруп, адамны эки ярма ким бола деп, эришивлюклер де юрютген. Оьтюрюлген бир колониячы учун юз индеецни жаны къайылгъан. Испанлыны сакълангъан кагъызларыны бирсинде булай язылгъан: «...мен картагенден кыйтгъанда, оьзюне Рохе Мартин деп айтылагъан португалиялы булан ёлукъдум. Ону уьню эшикалдында, итлерин ашатмакъ учун, кыр гъайванланы ймик тувралгъан индеецлени этлери илинген эди...»

Колумб чыгъаргъан законгъа гёре, 14 йылдан эсли бары да индеецлер уьч айда бир керен алтын, яда алтын ёкъ районларда 25 фунт мамукъ берме борчлу болгъан. Шолой «къоду» тэлегенлеге, ахырынчы болжалы гёрсетилип, ез жетон бериле болгъан. Шоллукъда, жетон о адамны оьмюрюню уьч айгъа узата болгъан. Эгер жетонда гёрсетилеген болжалны заманы оьтген буса, индеецлени эки де къолун гесип, бойнуна тагъып, оьз юртуна оьлме йибере болгъан. 1598-нчи йыл дон Хуан де Онате жазалав экспедиция оьтгере. Акома тавну ювугъунда болгъан уьчгюнлюк ябушувну вакътисинде 800 индеецни ёкъ эте ва бу къавумну 25 йылдан кёп болагъан гъар эргишини сол бутун гесме буйрукъ берген. ▶▶ 3

Номерде:

Бизин гёрюнмейген душманыбыз

Ожакъдагъы акъча кимни кидир?

Сигъручулукъ сизин къутгъармас

Бютюн инсаниятгъа йиберилген Магъаммат Пайхаммар

ГЪАТТА ТЮЗ ТАРИХЧИЛЕР, ПОЛИТИКЛЕР, ПАЧАЛЫКЪ ЧАЛЫШЫВЧУЛАР ДА МАГЪАММАТ ПАЙХАММАРНЫ ﷺ БАРЫ ДА ЮЗЙЫЛЛЫКЪЛАНЫ КЪУДРАТЛЫ АДАМЫ ГЫСАПДА КЪАБУЛ ЭТЕ.

Магъаммат Алиев

Магъаммат Пайхаммар ﷺ бизин дюньяны ругъгюнешери ва Яратгъаныбызны лап ярыкъ далиллерини бириси гысаплана. Ол оьзю булан алып гелген шавланы гючю булан лап арда къалгъан, лап авам халкъны кысыгъа болжалны ичинде дюньяны ругъ муъалимине айлан-

дыра. Пайхаммар ﷺ дюньягъа гелгинче алдагъы девюр авамлыгъы булан айрыла болгъан. Шо зулму этивню ва къулчулукъну девюрю болгъан. Бир якъдан, инсаниятлыкъны къюркюсюн жинаятчы безенив ва маънасыз яшав бузгъан, башгъа якъдан да, тюзелмейгенлик ва къаламалыкъ бузгъан. Оьзлеге «аллагъчы» деп айтагъан динлер (ягъуди ва хачперес) алышынывланы ва

бузулвланы къурбанлары бола, пайхаммарланы илмулары унутула, дин къуллукъчулар оьз уьлкелерини ёлбашчы класслары булан байлаву бола. Олар ёлбашчы класслагъа оьз кепине оьмюр сюрме ва адилсиз политика ва экономика къурумланы сакълама кёмек эте: халкъны гысабына законсуз пайда алывда олар булан биригип иш гёре. ▶▶ 4

Ожакъдагъы акъча кимникидир?

БУ СУАЛ БИЗИН КЪАЙСЫБЫЗДА ДА ТУВУЛУНА

Агълюге гелеген харжны устыюнден эр-къатынны арасында кѐп эришивлюк бола. Акъчагъа ким еслик этме герекни, шогъар кимни ихтияры барны гъакъындагъы масъалаланы чечип болмайлар. Бу макъалада биз бир-бирин англамайгъанлыкъны натижасында эр-къатынны арасында кѐп тувулунагъан эришивлю масъалаланы ахтигине туюшуп чечмекни къаст этербиз.

Магъаммат-Амин Магъамматрасулов

Эрни гелимлери

Загъмат гъакъ, къазанч яда эрни къайсы буса да башгъа гелими онуки бола. Шо акъчагъа еслик этмекни ихтияры да огъар бериле. Есинден, яни эрден-атадан изнуруз не къатыныны, не яшларыны, не оьзге башгъаланы шо харжгъа тийме ихтияры ъкъ. Савлай алгъанда, агълюню материал якъдан таъмин этивню борчун шариат эргилиши устыюне сала. Эрни оьзюню агълюсюн таъмин этивню борчлары янгыз яшавлукъ уйню, йылыны вакътилери гѐре опуракъны ва ашамлыкъ сурсатны масъаларын чечив булан дазулана. Яшавлукъ уйю, опуракъны ва ашны сан янлары эрни материал гъалына ва къатынны социал статусуна гѐре белгиле. Мисал учун, эгер къатыны уй болгъунча алдын уй къулулукъу болгъан буса, эр ону шотай къулулукъу булан таъмин этме борчлу. Эгер эри, къатыны бир-бир мадарлы адамлар йимик, таъмин этме болмай буса, яни, тизив яшав онгайлыкълар яратма имканлыкъы ъкъ буса, демек, багъалы опуракъ ва башгъа затлар алма гючу чатмай буса, къатынгъа эринден изнуруз ону малындан нени буса да бир затны алма ихтияр берилмей. Оьрде эгерилген затлагъа увакъ-тоек учунгъу харж гирмей, адатлы гъалда шолар учун изну алма туюшмей. Увакъ-тоек

харжгъа экмек, туз, спичка ва шотай башгъа маллар гире.

Къатынны гелимлери

Къатынны мал-матагъы онуки, оланы янгыз оьзю пайдаландырма бола. Ону мал-матагъына савгъат учун гиев гелинге берген сеп, дос-къардашы, къурдашлары, таныш-билишлери берген савгъатлар, ишлей буса, алагъан загъмат гъагъы, гъар ай яшгъа гелеген пособие, яшгъа къарайгъаны учун берилген пособие ва шотай башгъа затлар гире. Къатынгиши оьзюню мал-матагъы оьзю сюйген кюйде пайдаландыра. Озокъда, изну берилген затлар учун пайдаландыра буса. Ол не эрин, не яшын, не де гъатта оьзюню сакълама борчлу туююл. Эрини къатынны малына еслик этме чи нечик этме де ихтияры ъкъ. Булай затгъа тергев бакъдырма сю-

емен: къатыны эринден изну алма борчлу туююл буса да, огъар шотай этмек таклиф этиле. Нечик чи, шо эрни кепине гелмей къалмакъ бар, ва шону къорчюсюнде бир-бирин англамай эришивлер, къаршы турувлар болма имканлы. Неге десе, къатынны бу ърукълу янашывунда эрине бир тюрлю гъюрмет этмейгенлик яшырылгъан йимик бола. Шону учун, аявлу къызырдашлар, къатынгишилеге Къудратны Есини разилиги – ону эрини разилигинде экенни унутмагъыз! Кѐбюсю гезиклерде булай да бола: эр четим гъалгъа туюшген, агълюню сакъламакъ учун жанталашып айлана, шо вакътиде къатын, кѐмек этме имканлыкъы да бар тура, шону орнуна гъеч гъажатсыз багъалы затлары ала, рагъмулу иш эте (садагъа бере ва ш.б.), борчгъа акъча бере ва ш.б. сайки, шогъар ихтияры бар деп, оьзюню гертилей, неге десе, оьзюню

акъчасын харжлай. Азындан, айтгъанда, шо арив туююл, къылыкъсызлыкъ ва оьзюню яшав ълдашына сюеген ва гъюрмет этеген къатынгъа ошайгъан зат туююл!

«Ортакъ мал»

Эрини ва къатыныны малларына тиеген затлары биз билебиз, тек «ортакъ акъчаны» – яшгъа берилген акъчаны гъакъында масъала арагъа чыкъма бола. Шо оланы оьз малы деп токъташдырылып, яшлагъа берилген акъча ва савгъатлар яда токъташдырылмайлы, шо садагъа деп берилген малны агъамияты аналыкъ маядан яда яш тувгъанда берилген акъчадан кем туююл. Шоланы, агълюню башы гъисапа, эргилиши къоллама бола.

Айрылыв ва ортакъ яш

Белгили кюйде, яш ким булан къалма герек деген суал айрылывгъа себеплер тувулунма башлагъандан берли арагъа чыгъа. Шариатгъа гѐре, алты йыллыкъ чагъынна этишгинче яш тарбияламакъ учун анагъа бериле. Ол ананы тарбиясында экенине де къарамайлы, ону толу кюйде таъмин этивню борчу атаны устыюне туюше! Атасы оьзюню яшына гъажатлы бары да затны берме герек. Айрылгъан биринчи уьч айда болса туююл, эри къатынын сакълама борчлу болмай. Шо уьч айны ичинде айрылгъынча алда йимик, ону яшавлукъ уй, опуракъ, сурсат булан таъмин этме герек. Тек амма алдынгы къатыны алдынгы эринден, яни, яшны атасындан авлетин тарбиялайгъаны учун гъакъ талап этме бола. Яшгъа алты йыл битгенде, яшгъа ол ким булан турма сюегенин танглама ихтияр бериле – ол ата-анасыны къайсы булан яшама сюегенин айтса, яш шогъар бериле. Эгер къатын эрге барса яда башгъа шагъаргъа гѐчсе, гъатта алдынгы эринден, йыракъда туююл шагъарда болса да, яшны тарбияламакъны ихтияры ону атасына бериле.

Олжалагъа янашыв

Гъалиги заманда бусурман эрлер олжаларына туюз янашмайгъанлыкъ булан кѐп къаршылашасан. Бир-бирде увакъ-тоек затлар учун яда бир кюйде турмайгъан гъислени таъсириден тувуланагъан назланывланы натижасында бек тынч айрылып къалалар. Олжагъа бакъгъан якъда къылыкълы ва туюз янашывну гъакъында айтма сюемен.

Гъажимурад Омаргъажиев

Гъебин къыйып, гъакъ герти ва таза юрекли бусурман, Ислам динде эри олжасы булан нечик аралыкъ тутма герекни гъакъында айтылагъан кюйде юрюме тарыкъ. Ислам дин къатынгишиге яхшы янашмакъны буюра ва огъар башгъа бир динде де гѐрсетилмейген оьр ер гѐрсетиле! Мисал учун, айтылагъан кюйде, Расуллугъа эргилишеге булай чакъырыв этген: «**Къатынгиши булан гъар даим де яхшы аралыкъ тутугъуз. Неге туююл, гъакъыкъатда къатынгиши къабургъадан яралгъан, ону оьр яны буса айрыча къыйышкъ, эгер сен къабургъаны туюз этме къарасанг, ону сындырарсан, эгер парохат къойсанг, о шо къыйышкъ кююнде къалажакъ – шогъар гѐре, къатынгишилеге гъар даим де**

яхшы янашывгъыз!» (Сахих аль-Бухари, №4787). Пайхаммар гелтиреген бу ачыкъ мисалда къатынгишини къорчу башына ва табиятыны бек туюз ангалтыв бериле. Демек, ол алышынайлы эри сюеген кюйдеги ачыкълыкъны сакълап болмажакъ. Уйленген бусурман къатынгишидеги шо къылыкъ огъар тувмадан гелгенни билме герек ва бир заманда да оьзю герти ва камилли деп гъисап этеген ърукъда ону туюзлеме къарама тарыкъ туююл. Эри олжасыны къатынгиши къылыкъ-хасиятыны башгъалыкъларын тергевге алма ону Аллагъа яратгъан кюйде къабул этме герек. Эгер эри сѐзсюз кюйде олжасын оьзюню гѐнгю ушатагъан кюйде туюзлеме сюйсе, ол ала-саладан къолунда сынып къалажакъ къабургъаны туюз этме къарайгъан адамгъа ошажакъ. Къатынгишиге гелгенде айтсакъ, ону туюзлемек, ондан айрылмакъ демек бола. Уйленген гъакъ герти бусурманни юрегинде Пайхаммарны къатынгишини психологиясын ва хасиятын терен билвню къорчюсюнде этген насигъатлары муткъамлашгъанда, ол олжасыны янгылышларына рагъмулу кюйде янашма башлай ва, тиштайпаланы тувма хасиятларын гъисапгъа алып, хыйлы увакъ-тоек кемчиликлерин эс этмейген бола. Шону натижасында эр-къатынны ожагъында парохатлыкъ, рагъатлыкъ ва насип гъакимлик сюре, онда не къавгъа, не эришив болмай. Ким бу гъадисни текстине къараса,

Расуллугъа: «**Къатынгишилеге даим де яхшы янашывгъыз...**» – деген сѐзлер булан башлайгъанни эс этежек.

Расуллугъаны къатынгишилеге яхшы янашмакъны гъакъындагъы насигъатлары шонча да гъажатлычы, гъатта олжаларына яхшы янашагъан эрлер бусурман жамиятны лап яхшы членлеринден гъисаплана. Масала, Пайхаммар шулай айтгъан дейлер: «**Сизин арагъыздан лап яхшыгъыз, оьзюгюзюню агълюгюзге яхшы болгъаныгъыз, оьз агълюме янашыв якъдан мен де сизден лап яхшыгъызман**» (Сунан ибн Маджа, №1967). Ислам дин адилли болмакъны ва къатынгишиге гъюрмет этмекни буюра. Ислам дин арагъа чыкъгъынча къатынгиши булай гъалны билмекен. Къудратны Еси булай айтгъан (маънасы): «**Олагъа гъюрмет этип яшагъыз. Эгер олар сизин хосугъузгъа гелмесе, чыдагъыз; балики, сизге не буса да бир зат оьчлюк тувдурадыр, Аллагъа буса онда улду яхшылыкъ этгендир**» («Ан-Ниса», аят 19).

Гъакъ герти кюйде бу аят иманы къатты бусурманни юрегине тие, ону ачув отларын басылта ва олжасына разисизлиген басылта. Шоллукъда Ислам дин агълю байлавлукъланы бузулудан къоруй, шо сыйлы аралыкъланы къайсы буса да бир назланывну таъсириден сакълай.

Гъаж кыылагъанлагъа насигъатым

Аявлу охувчулар, узакъ къалмай гъажны вакътиси гележек. Арабызда гъаж кыылгъанлар аз тюгюл, Аллагъ къабул этсин. Амма бир де бармагъанлар ва бармагъа гъасиретлер де кѳп. Шолай адамлар гъаж кыылывну шартларын, борчларын, этилмеге герек ва гериди урулагъан ишлени гѳнгюнден билмеге тарыкълар. Уллу алими-биз Абусуфьян Акаевни «Сафинатун Нажат» деген китабында гъаж нечик кыылынагъаны гъакъында язылгъан эди. Газетибиз шо баянлыкъларны берме де берген эди. Буса да, янгыдан шо гъакъда язмакъ артыкълар этмес деген мурад булан, шиъру кыайдада язылгъан ѳравланы да бермеге тюз гѳрдюк. Автор язгъан китапчасыны башында булай айта: «Бу шиъру кыайдада язылгъан гъажны баянлыкъларны гъакъындагы китапдыр. Гъажгъа барагъанлагъа, барма сюегенлеге шуну пайдасы тиер деген умут булан яздым. Салам булан, чонтавуллу Магъаммат».

Бу номерден башлап ѳрав-шиъруну охувчулары тергевюне бермеге яхшы гѳрдюк ва гериден де, шондан гъаж кыылмагъа барагъанлагъа да, бармагъанлагъа да уллу пайда болургъа гъакъ инанабыз.

Болсам.

Яшавну англап, билип,
Аллагъ берсе гюч магъа,
Болсам кѳклеге сингип,
Къарар эдим учмагъа.

Къуш болуп учар эдим,
Мен, бир сез де айтмайлы,
Маккада, Мадинада
Яшар эдим кыайтмайлы.

Турар эдим дуа этип,
Шону халкъын алгъышлап,
Китаплар язар эдим
Янгыз гъажгъа багъышлап.

Язар эдим халкъ учун,
Халкъымны гѳерер эдим,
Янгыз халкъ учун яшап
Халкъ учун оьер эдим.

Гъаж недир?

Гъаж демек – негет этмек,
Каабгъа бармакъ, етмек.
Бар яманлыкъларны ташлап,
Тазалыкъгъа къаст этмек.

Гъажда – бир Иман ѳлу
Багъанасы, бутагъы.
Онда насипли бола
Адам, гъар баргъан чакълары.

Яшагъан оймюрюнде
Дин-исламда къалмагъа
Аллагъ бизге борч этген
Шо насипни алмагъа.

Борч этген женнетни де
Берме, биз гъалал болсакъ.
Мал-матагъгъа сатылмай,
Бир сама гъажгъа барсакъ.

Баргъан ерни англасакъ,
Абурун билип, ойлап,
Бизин женнетге багъып
Аллагъда тартар сыйлап.

Шулай зат гъаж деген зат
Женнетге ѳл ачагъан
О – бир уллу ибадат
Шайтан-жин де къачагъан.

Гъажгъа баргъан адамлар
Кеп яхшылыкълар аладыр
Понагълардан сакъланса,
Таза кюйде къаладыр.

Миллетчиликге къаршы
Бар бусурман биригип,
Ибадатлар бола чы
Барысы да бир йимик.

Барына да бир йимик
Аллагъ берип герегин,
Бары бирдей гийинип
Тазалайлар юрегин.

Гъажда ибадат – ваъза
Онда юрек де таза.
Шону учун гъажилеге
Аллагъ кѳп зувап яза.

Гъаж Магъшар майданыдай,
Дюнья халкъы жыйылгъан.
Муъминлер бир-бирине
Къурдашлардай сыйынгъан.

Бир-бирин аяп, алып
Бек сыйлы онда адам.
Шону учун татывлукълар да
Яшайдыр дюнья, алам.

Билимли-билимсизни,
Бай англай ярлыны, да
Бары да бир йимикдир,
Тапмассан харлыны да.

Аллагъны дини булан
Толгъандай дюнья, алам.
Ону гѳрмежек бирт де
Онда болмагъан адам.

Гъаж – савлукълар ва чомартлыкълар,
Бизге товба этдире.
Яман ѳллардан тайып,
Яхшылыкълар етдире.

Масжидуль Гъарамгъа да
Къарата, сююндюре.
Бар халкъны бир шаршавгъа
Чырмата-гийиндире.

О якълагъа сюювю
Адамны онда арта
Муну бир гѳргенлени
Юрегин гъаман тарта.

Пайхаммарны Равзасын
Гѳрсе, юрек къюсюне.
Бир баргъан, барма сюе
Гъар гюн Ону устьюне.

Бир билген, билме сюе
Гъар гюн бу янны гъалын.
Гъаж учун кыайгырмайман
Берсем де бар да малым.

Кѳп ѳлларда болсам да,
Еллар юрюп талсам да,
Рази эдим мен шо якъдан
Бир де кыайтмай къалсам да.

Ким этер эди таваф
Гъар гюн де, гъар гече де?
Аллагъ магъа тавпикълар бер
Айланмагъа нече де.

Сафа-Марвада ѳртуп,
Минада ташлар атма.
Муздалиф – Арафада
Кѳп керен токълар – къатма.

Гъажда гюнагълар гечип,
Бериле буса женнет,
Онда кеп барайыкълар
Парз болсун, сюйсе сюнет.

Гюнагъларыбыз гече
Гъаж дюр буса башчысы.
Ибадатлары ондан
Болмас артыкъ яхшысы.

Мал-матагълар алмакъ учун
Тюшмей негет этмеге.
Гъаж учун, Аллагъ учун
Герек онда ѳмеге.

Сигъручулукълар сизин къутгъармас

Алданмагъыз, къазырдашлар!
Илму билимлер генг кюйде яйылгъан гъалиги
Дюньяда яшай бусакъ да, авамлыкълар тюз гъакъларны
Къаравландыргъан.

Айшат Нурмагъамматова

Гъар тюрлю къатынгишилер булан ѳлукъларда, оланы сигъручулукълар инанывуну гъакъларында кѳп тюрлю ажайыплыкъларны билесен. Эгер шолай къатынны бир гичи масъаласы тувулунса да, ол шоссаят палчыны излей. Ахырда буса, бары да затдан къуру къала! Шариат айыплайгъан ишни этип, оъзюгюню алдатма къоймагъыз! Намаз къылмайлы, Аллагъ ѳк бюрагъан кюйде къаркъарасын да ябып гийинмейли, адамлар сигъручулардан, палчылардан насипин тапма, татывсуз – эришивлю масъалаларын чечме кѳмек этмекни тилей. Олар не дуа – ибадат этмей, ораза тутмай, авур гюнагълар ишлер эте, шону булан бирге, сигърулу гѳзбавчулар, палчылар масъалаларын чечме имканлыкълар берер деп инана.

Шоллукълар инсанни иблисни ярахсызлыкъларына ва оъз гъислерине хумарлы табиятны ачыкъ кюйде гѳрсетиле. Экстрасенслеге, палчылагъа, сигъручулагъа береген бир нече юз, гъатта минг манатлар булан кѳп санавадагы масъалаларын бир сагъатны ичинде чечме бажарылар, бу ва дюньяда даимлик рагъатлыкълар етишме болур деп умут этегенлени санау йыл сайын артса тюгюл, кем болмай. Ислам динден арекедеги сигъручулар ва палчылар,

адамланы англавсузлукълардан пайдаланып, «ругъаниликни бизнесменлери» болуп токълар, адамлар да олагъа агъылып геле. Ким сигъручулагъа яда палчылагъа бара буса, инамсызлагъа къошула. Гъюрметли кызырдашлар, сигъручулардан, палчылардан, экстрасенслерден ва шологъа ошагъан оъзгелерден

арек туругъуз! Аллагъгъа ѳк инанма, Аллагъдан ѳк къоркъма ва Ону шабагъатына умут этме герек! Бир керен Умар-асгъаб оъзюню малын-миокълар айланагъанда, ол инбашында яшы булангъы адамгъа къаршы бола. Олагъа къарап, Умар-асгъаб: «Мен бир-бирине булай ошайгъан ата булан уланны гѳрмегенмен», – деген. Ол адам: «О, бусурманланы башчысы! Аллагъ ѳк булан ант этемен, бу уланны мени гечинген олжам тапгъан», – деген. Халиф ажайып болгъан ва болгъан ишни гъакъларында сорагъан. «О, бусурманланы ѳлбашчысы, – деген ол гиши. – Сапаргъа чыкъгъынча алдын мен яшгъа авур олжам, ону чархындагы яшны сакъламакълар учун Аллагъгъа ѳк беремен дедим. Мен сапарда турагъанда олжам гечинген. Бир гече мен Бакъияны къабуруну устьюне йртылайгъан точканы гѳрдюм. Хоншум айтып, гечелюр о ерде шолай болагъанны билдим. Мен шо мени олжамны къабуру экенни билдим ва шону ачдым! Мени гечинген олжамны тобукулларында мен... сав яшны тапдым. Ягъадан чалынгъан тавуш магъа: «Сен сакъламакълар учун Аллагъгъа ѳк берген яшынгъы ал, эгер сен яшны анасын да сакъламакълар учун Аллагъгъа ѳк тапшургъан эдинг буса, ону да сав табажакълар эдинг», – деди. Мен яшны алдым, къабуру буса шоссаят оъзю ябылып къалды» (М. Гъамзевни «Гъакълар герти халифлени гъакъларында» деген китапдан).

Гъюрметли кызырдашлар, эгер биз янгыз ондан къоркъсакълар, янгыз Огъар аркъа таясакълар, янгыз ондан якълав тилесек, Аллагъ ѳк бизин шолай кыайгълардан, кыайыплыкълардан сакълажакълар.

–Эрге барма гючю ѳкъ буса яда касип деп, бойдакъ кюйде къалса гюнагъмы?

–Эрге алмагъа сюегенлер ѳкъ саялы янгыз къалагъанлыкъ да гюнагъ ѳкъ. Амма гелешмеге гелгенлер болса, оланы байлыгына, аривлюгюне къарамай, Аллагъдан къоркъагъанлыгына къарап эрге бармагъа яхшы болур. Ожакъ къурмагъа сюегенлер учун Магъачкъала шагъарда «Аль-Арус» деген хас къулдукъ ишлей, бойдакълагъа кѐмек эте. Оланы телефонлары: эргишилер учун – 8-928-559-89-63; къатынгишилер учун – 8-928-062-12-08.

–Оьлюп тувгъан яшгъа ат такъма борч тюгюл дей. Шо тюзму? Такъса не бола?

–Эгер тувгъан яшгъа анасы дѳрт айдан артыкъ авур болган буса ва ол яш сав болганлыгыны белгилери (тавуш этип, тербенип) болган буса, огъар уллу адамгъа этилеген кюйде этиле. Демек, жувундура, гебинлей, жаназа намаз къыла ва къабургъа гѳме. Ат такъмагъа да ярай.

–Биринчи эримден айрылмай, ондан оьзюм гетип, эки йылдан сонг башгъагъа эрге чыкъдым. Шо гюнагъны менден Аллагъ гечерми экен?

–Эринден айрылмай туруп, башгъагъа эрге чыкъмакъ ѳкъ. Шариатгъа гѳре сиз биринчи эригизни къатынысыз. Масъаланы чечмек учун ерли имамгъа бармагъа тарыкъ болур.

–Итимни ябушмагъа уьйретемен, ибадат этмеге башлама сюемен ва магъа намаз къылмагъа яраймы?

–Итни ябушдуртма ярамай, шо – гюнагъ ва гъарам. Намаз къылмайгъанынг буса, нече де яман, о-бу гюнагъ иш этемен деп, бу борчну кюймагъа бир де ярамай. Демек, гюнагъны уьстюне бирдагъы гюнагъ къошула. Гъасили калам, итни ябушдурмакъны да кюйма тарыкъ, тезокъда намаз къылмагъа башламагъа да герек.

–Мишикни тюгю намазгъа тиймей дейгени тюзму?

–Мишикни уьч тюгю опуракъны уьстюнде яда намаз къылагъан ерде бирче болса, гертиден де намаз тюз болмай.

–Мени уланым иче ва мен не этегенни билмеймен. Ол биревге де тынгламай, не этмеге тарыкъ, кѐмек этип боламысыз?

–Ата-ананы авлетге бакъгъан дуасы къабул этилмей къалмай деп айтыла. Шо саялы ол учун токътамай гъакъ юрекден Аллагъгъа тилегиз. Ичгени кюйдуратгъан дарманлар да бола деп айтыла, шоланы къолламагъа да ярай.

–Межитдеги халилени гѳбюк булан жувуп, пылесос этип кюйса, шо намазгъа тиими?

–Эгер жувагъан алатланы ичине нажжас гирмей буса, шолар булан халилени жувмагъа ярай. Амма жувагъан алатланы ичинде нажжас бар деп язылгъан буса, халилени чыгъартып сув булан яхшы кюйде жувмагъа тарыкъ.

–Мени къызым оьлюп тувду. Шолай оьлген нарысталардан герти дюньяда ата-анагъа пайда болар деп айта.

–Эгер яш сав тувгъан буса яда авлет гъакъылбалыкъ болганча оьлген буса, гертиден де олар ата-анасы учун Къыямат гюн шапаат этежеги герти. Оьлюп тувгъанлар буса шолай шапаат этмеге болмажакъ.

–Мен эрге баргъанман, къызым да бар, тек эрим бизин ташлап башгъа къатынгъа гетген. Огъар гунагъ боламы ва гебини биз бузулгъанмы?

–Гебинигиз бузулмай, амма сизин сакъламакъ учунгу жавапкъы ону уьстюнден таймай. Эригизни башгъа къатыны болса да, сизин де сакълама тарыкъ.

–Нече йылдан намаз къылмагъа борч бола?

–Яшлагъа етти йылдан тутуп намаз къылсын деп айтмагъа тарыкъ. 10 йыл битген сонг къылма башламагъан буса, бир аз тѳбелеме тарыкъ. 14 йыл битип, гъакъылбалыкъ болган сонг намаз къылмакъ борч.

–Эгер ата-анасы авлетине ибадат этивге къаршы чыгъа буса, яни межитге бармагъа, Къуран охумагъа кюймай буса, не этме тарыкъ?

–Авлет ата-анасына гъюрмет этмеге, олагъа тынгламагъа, таби болмагъа, озокъда, герек. Амма олар Яратгъаныбыз буюрагъан ишлени гери ура буса, ибадат этмеге кюймай буса, янгыз шолай гезиклерде авлетлер олагъа тынглавдан чыкъмагъа тарыкъ. шону булан бирче авлетлер эришивлюкню кююп, арив этип англагъа, ата-ананы хатирин ойлап, этмеге тарыкъ.

–Гѳз тийгенликни, сигъруну нечик тайдырма бола?

–Оьзюню ишин билеген, булай гезиклерде кѐмек этмеге болагъан адамгъа айтма тарыкъ, Аллагъ буюрса пайда болур.

–Тойгъа барма яраймы?

–Чакъыривгъа жавап бермек ва тойгъа бармакъ – борч. Эгер шо тойда гъарам ѳкъ буса: ичги, эргишилени къатынгишилер булангъы бийивлер ва гери урулагъан макъам алатлар согъулмай буса.

–Сутра дейген не затдыр?

–Сутра деп айта, намаз къылагъан гиши алдындан оьзгелеге оьтмеге пуршав болмасын учун бийиклиги 30 сантиметрге ювукъ гелеген нени буса да салагъан затгъа.

–Барагъан еринг болуп, намаз болгъунча тез къылып ѳлгъа чыкъма яраймы?

–Ярамай, неге тюгюл намазны оьз заманы бола. Намазны шартларындан бириси – ону оьз заманы гелгенде къылмакъ.

–Гюнюш тиш, къашыкъ булан ашамагъа яраймы?

–Алтын ва гюнюш савут-сабаны бусурман адамлагъа къолламакъ – гъарам. Ондан къайры, алтын ва гюнюш савут-сабаны уьйде сакълама да ярамай.

–Гъавда къушлагъа, къоянлагъа тубек урса, гюнагъ боламы? Оланы этин ашама яраймы?

–Кеп чекмек учун гъав этиле буса, шо – гъарам. Амма оьлтюрюлген жанланы этин ашай, терин сата яда оьзге пайда гѳре буса, шо гъалал ишлерден бола.

–Намаз жувунагъанда йьласа намаз бузуламы?

–Намаз жувунагъанда да, намаз къылагъанда да йьлап йиберген булан намаз бузулмай.

–О дюньяда эргиши биринчи къатыны булан болажагъы гертими?

–Эргиши женнетде оьзюне ахырынчы эр болган къатыны (къатынлары) булан бирче болажакъ.

Аявлу охувчулар, "Мобильный байлав-лукъ" деген рубрика-бызгъа SMS-лер геле. Тюнде шоланы бере-биз. Шолагъа сиз де язмагъа боласыз. Бизин номерибиз: **8988-222-97-44**

–Ичги берилеген кафеде нашит булан жыйын этме яраймы?

–Шариат гѳрсетеген кюйде, ичги бар ерге гирмеге де, шонда болмагъа да ярамай. Жыйынны нашит яда мавлет охуп юрютмеге сюегенлеге гъалиги заманда таза ерлер аз тюгюл, Аллагъгъа шюкюр.

–Бизин юрда саякъ итлени санаву артып тура, адамлагъа ону заралы да тие, оланы оьлтюрме яраймы?

–Оланы заралы адамлагъа тие буса, яда хабажакъ деп къоркьув бар буса, оланы оьлтюрме ярай.

Рузнама

Июль

дни	Утрений	восх.	Обеден.	После-обеден.	Вечерн.	Ночной
1	2:59	5:11	12:59	17:02	20:36	22:29
2	3:00	5:12	13:00	17:02	20:36	22:29
4	3:02	5:13	13:00	17:02	20:36	22:28
6	3:04	5:14	13:00	17:02	20:35	22:27
8	3:07	5:16	13:01	17:02	20:34	22:26
10	3:10	5:17	13:01	17:02	20:33	22:25
12	3:12	5:19	13:01	17:02	20:32	22:24
14	3:15	5:20	13:01	17:02	20:31	22:23
16	3:18	5:22	13:02	17:02	20:30	22:22
18	3:21	5:24	13:02	17:02	20:28	22:21
20	3:25	5:25	13:02	17:02	20:27	22:19
22	3:28	5:27	13:02	17:01	20:25	22:17
24	3:31	5:29	13:02	17:00	20:23	22:14
26	3:35	5:31	13:02	17:00	20:21	22:11
28	3:38	5:33	13:02	17:00	20:19	22:08
30	3:42	5:35	13:02	16:59	20:17	22:04